

Jarosław Czubak

Sprawozdanie z działalności Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr od 1 stycznia 2007 r. do 1 maja 2008 r.

Praca Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr była w minionym okresie skoncentrowana na trzech głównych kierunkach działań. Były to: podtrzymywanie dotychczasowej aktywności naukowej w zakresie ortopedii i traumatologii dziecięcej w postaci corocznych spotkań i sympozjów Sekcji, działalność międzynarodowa, aktywność w pracy Zarządu Głównego PTOiTr oraz organizowanie wsparcia materialnego i technicznego Klinik i Oddziałów Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej.

W 2007 r. odbyło się sympozjum Sekcji w Międzyzdrojach organizowane przez zespół Kliniki Ortopedii Dziecięcej ze Szczecina pod kierunkiem prof. Maciej Kołbana. Po raz pierwszy program sympozjum miał zmienioną formułę i obejmował poza tematyką ortopedii dziecięcej, również zagadnienia traumatologii narządu ruchu u dzieci. Ta nowa formuła sprawiła, że mogliśmy rozszerzyć grono osób zainteresowanych ortopedią i traumatologią dziecięcą o grupę chirurgów dziecięcych, którzy w Polsce w dużej mierze zajmują się traumatologią narządu ruchu. Pierwszy raz było możliwe spotkanie dwóch grup specjalistów zajmujących się tymi samymi zagadnieniami. Dla mnie osobiście było to wielkie doświadczenie i okazja do poznania specyfiki

pracy wielu oddziałów chirurgii dziecięcej

W dniach 29-31 maja 2008 r. odbyło się XVIII Sympozjum Sekcji w Białymstoku organizowane przez zespół Kliniki Ortopedii Dziecięcej kierowanej przez prof. Janusza Popko. Tematem były choroby metaboliczne kości oraz złamania nasadowe dystalnego końca kości goleni i tematy wolne.

Gościem zaproszonym na Sympozjum byli: Prezydent Niemieckiego Towarzystwa Ortopedii Dziecięcej Prof. Rudiger Krauspe oraz Pani Prof. Antonella Forlino.

Aktywność Prof. Krauspe jest kontynuacją współpracy polsko-niemieckiej, którą przez całe lata wspierał Prof. Klaus Parsch. Prof. Parsch uczestniczył prawie we wszystkich Sympozjach Sekcji Ortopedii Dziecięcej, a niektórzy z naszych kolegów (Prof. S. Snela czy dr Sz. Pietrzak) odbywali bezpośrednie szkolenia w Klinice prof. Parscha w Stutgarcie. Ta współpraca przetrwała w obie strony, gdyż na zaproszenie Niemieckiego Towarzystwa Ortopedii Dziecięcej uczestniczyłem wraz z dr Szymonem Pietrzakiem w Kongresie tego Towarzystwa w Berlinie 15-16.03.2008 r. Wygłosiłem tam wykład na zaproszenie i zostałem wyróżniony Honorowym Medalem Niemieckiego Towarzystwa Ortopedii Dzie-

Ryc. 1. Jarosław Czubak – aktualny Przewodniczący Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr

cięcej. Obecnie mamy zaplanowane kolejne Sympozja Sekcji. Pierwsze, w 2009 roku, odbędzie się w Łodzi, a organizatorem będzie prof. Kryspin Niedzielski, następne sympozjum w 2010 roku jest zaplanowane w Kielcach, gdzie organizatorem będzie dr Piotr Zając. Dla włączenia większej grupy kolegów z ośrodków nie organizujących do tej pory spotkań Sekcji pragniemy, by następne Sympozja odbyły się w Olsztynie (2011) i Siedlcach (2012).

W działalności międzynarodowej ostatnie dwa lata przyniosły nam wiele satysfakcji i radości.

Jako przewodniczący Sekcji zwróciłem się do Zarządu Europejskiego i Północnoamerykańskiego Towarzystwa Ortopedii Dziecięcej o zorganizowanie w Warszawie pierwszego Interaktywnego Kursu Traumatologii Dziecięcej pod patronatem obu Towarzystw EPOS-PO-SNA Paediatric Trauma Course.

Inicjatywa została przyjęta, a Kurs odbył się w dniach 11-12 stycznia 2008 roku w Hotelu Kyriad w Warszawie. Kurs miał charakter niskobudżetowy dla umożliwienia udziału największej liczbie chętnych. Jesteśmy wdzięczni Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy za udzieloną nam pomoc w organizacji Kursu. Termin był nieprzypadkowy, gdyż kurs odbył się dwa dni przed kolejną edycją narodowej zbiórki organizowanej przez Fundację

WOŚP. W skład Komitetu Naukowego weszli najwybitniejsi przedstawiciele traumatologii dziecięcej obydwu Towarzystw: Manuell Cassiano Neves z Lizbony, Jiri Chomiak z Pragi, Darko Anticevic z Zagrzebia, Bjarne Moller-Madsen z Arhus, Kaye Wilkins z San Antonio, Richard Schwend z Kansas City, Deborah i Karl Stanitski z Charlestone (wszyscy USA), S. Snela z Rzeszowa, J. Godziński z Wrocławia i J. Czubak z Polski. Tematyka kursu obejmowała sposoby postępowania w urazach poszczególnych segmentów narządu ruchu oraz powikłaniach, które mogą wystąpić w przebiegu ich leczenia. W kursie wzięło udział 178 uczestników, w większości z Polski. Była liczna grupa kolegów z Litwy (28) i pojedyncze osoby z krajów sąsiadujących z Polską. Interaktywny charakter kursu sprawił, że większość biorących w nim udział mogła bezpośrednio rozmawiać i dyskutować z członkami grupy ekspertów. Była też kolejna okazja do spotkania ortopedów dziecięcych i chirurgów dziecięcych i wymiany poglądów tych grup specjalistów zajmujących się leczeniem następstw urazów u dzieci. Po zakończeniu Kursu członkowie Komitetu Naukowego wzięli udział w programie telewizyjnym związanym z kolejnym Finałem WOŚP, w czasie, którego podzielili się wrażeniami z kursu, a ja jeszcze raz podziękowałem za pomoc udzieloną przez Fundację naszej specjalności.

Drugim wydarzeniem, które miało miejsce w 2008 roku było Kongres EPOS w Warszawie. Dzięki stara-

niom wszystkich członków Sekcji będących jednocześnie członkami Europejskiego Towarzystwa Ortopedii Dziecięcej, Warszawa została wybrana na miejsce obrad XXVII Kongresu EPOS (European Pediatric Orthopaedic Society). Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był Prof. Marek Napiontek, a jego członkami profesorowie: Jarosław Czubak, Marek Józwiak, Wojciech Marczyński, Sławomir Snela, Marek Synder. Kongres odbył się w dniach 10-12.04.2008 r. w Hotelu Hilton. Tematem głównym Kongresu były choroby stawu biodrowego u młodzieży. W Kongresie uczestniczyło ponad 400 ortopedów z całego świata. Wyjątkowo dużo uczestników pochodziło z Polski. Mam wrażenie, że pierwszy raz wielu kolegów, którzy na co dzień zajmują się ortopedią dziecięcą uczestniczyło w wydarzeniu europejskim w naszym kraju. Ich udział wspierał wysiłki organizatorów, którzy przez lata na poziomie Europejskiego Towarzystwa Ortopedii Dziecięcej starali się o organizację Kongresu. Ogromnie żał, że w tym wydarzeniu nie mógł brać udziału żaden z Profesorów Seniorów Sekcji Ortopedii Dziecięcej. Sądzę, że byłiby dumni z tego, że w roku 1991, gdy powstawała Sekcja wybrali właściwą drogę rozwoju ortopedii dziecięcej w Polsce. Bardzo im za to dziękujemy. Zebrane i przesłane do nas przez władze EPOS opinie świadczą o tym, że Kongres odniósł wielki sukces i pozwolił naszemu środowisku godnie się zaprezentować.

W pierwszym dniu Kongresu odbył się Kurs Osteotomii Miednicy wg Degi (Dega Premeeting Course). Kierownikiem kursu był Prof. Jarosław Czubak. Program i pomysł kursu miał posłużyć przede wszystkim promocji techniki osteotomii Degi w środowisku ortopedów dziecięcych na świecie. Wszyscy uczestnicy Kongresu otrzymali przygotowany przez Prof. Czubaka film DVD opisujący tę technikę. W kursie uczestniczyło 180 ortopedów, a liczba ta byłaby większa, gdyby nie niewystarczające wymiary wybranej sali wykładowej. W Kursie wykładowcami byli: profesorowie M. Józwiak, M. Napiontek, M. Synder, J. Czubak, D. Toennis (Niemcy), M. Tannast, R. Brunner (Szwajcaria), M. Millis, S. Mubarak (USA), B. Willis (Kanada), S. Thomas (Wielka Brytania). Wystąpienia zakończyła dyskusja, w której podkreślano walory osteotomii Degi i celowość stosowania w różnych grupach schorzeń i wad. W Kongresie wzięła udział rekordowa jak dotąd liczba uczestników z Polski, z których część mogła przedstawić prace zaakceptowane przez Komitet Naukowy Towarzystwa.

W dniach 28.05-01.06.2008 r. w Nicei odbył się pierwszy doroczny Kongres EFORT. Na zaproszenie poszczególnych sekcji EFORT i EPOS przedstawiciele Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr wygłosili wykłady: prof. M. Napiontek w Sympozjum poświęconemu problemom stawu biodrowego, prof. M. Synder w Sympo-

zjum poświęconemu chorobie Perthesa i prof. J. Czubak w Konferencji poświęconej złamaniom w okolicy stawu łokciowego w „tak zwany EX-M-EX meeting”.

Trzecie pole działalności Zarządu Sekcji to było organizowanie wsparcia materialnego i technicznego Klinik i Oddziałów Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej. Dzięki wsparciu Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy 35 oddziałów ortopedii dziecięcej i chirurgii dziecięcej, zajmujących się traumatologią narządu ruchu, otrzymało pomoc materialną w postaci nowoczesnego sprzętu o łącznej wartości około 30 milionów złotych.

Zakupiono sprzęt najwyższej jakości, w tym m. in.: Ramiona C, aparaty USG, napędy chirurgiczne, zestawy do elastycznych zespołów śródspikowych, stoły operacyjne, aparaty do znieczulania, stabilizatory zewnętrzne itd. Dary te pozwoliły i pozwalają na wykonanie pewnego cywilizacyjnego skoku w zakresie zaopatrywania urazów komunikacyjnych u dzieci. Mam przekonanie, że służy to głównie naszym chorym, dla których na co dzień nie jest łatwo uzyskać jakiegokolwiek pomocy.

W związku z tym zwróciłem się do Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego o nadanie Dyplomu Honorowego naszego Towarzystwa Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Zarząd zaaprobował moją prośbę i na najbliższym XXXVII Zjeździe PTOiTr w Poznaniu zostanie wręczony Dyplom tej Fundacji.

Jako Sekcja PTOiTr zwróciliśmy się do Zarządu Głównego o nadanie Honorowego Członkostwa naszego Towarzystwa prof. Klausowi Parschowi i nadanie nastąpi również w Poznaniu w dniu otwarcia XXXVII Kongresu. Przez lata, wysiłki Sekcji Ortopedii Dziecięcej wspierało małżeństwo Profesorów z Charlestone w osobach Deborah i Karla Stanitskich. W związku z tym Zarząd Sekcji wystąpił do Zarządu Głównego PTOiTr o nadanie Honorowego Członkostwa również tym osobom. Zarząd przyjął nasze propozycje.

W opisywanym okresie działalności Sekcji dwóch kolegów uzyskało stopnie naukowe doktora habilitowanego: Andrzej Grzegorzewski i Tomasz Kotwicki.

Sami zapracowali na swój dorobek, ale jako członkowie Sekcji jesteśmy dumni, że grono samodzielnych pracowników naukowych ulega systematycznemu powiększaniu.

Obecnie w Polsce działa 8 Klinik mających w nazwie wpisana ortopedię dziecięcą (Lublin, Poznań, Łódź, Zakopane, Białystok, Szczecin, Białystok,

Rzeszów). Ostatnio, w 2007 roku, powstała również w Otwocku Klinika Ortopedii, Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej.

Systematyczne szkolenia członków Sekcji oraz czynne uczestnictwo w najważniejszych kongresach o tematyce ortopedii dziecięcej pozwala stwierdzić, że Sekcja Ortopedii Dziecięcej naszego Towarzystwa jest przystosowana do wymagań stawianym ortopedom dziecięcym na początku XXI wieku.

Maciej Kolban

Historia Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr w latach 2009-2013

Minęły kolejne lata powołanej w 1991 roku przez Zarząd Główny PTOiTr na wniosek prof. Ignacego Wośki Sekcji Ortopedii Dziecięcej. Od stycznia roku 2009 Zarząd Sekcji działał pod kierownictwem prof. Marka Józwiaka, któremu pomagali prof. Sławomir Snela i piszący te słowa jako członek. Pieczę nad finansami sprawował dr Maciej Idzior, a sekretarzem był dr Marek Walczak. W okresie 2 lat odbyły się dwa kolejne coroczne spotkania członków zajmujących się ortopedią i traumatologią dziecięcą. Pierwsze w 2009 w Łodzi zorganizowane przez prof. Krzyszpina Niedzielskiego, którego tematami głównymi były urazy wielonarządowe i wielomiejscowe. Wygłoszono na nim około 50 referatów zakwalifikowanych do przedstawienia przez Komitet Naukowy naszej Sekcji pod kierownictwem dr Bartłomieja Kowalczyka. W spotkaniu i bardzo żywej dyskusji uczestniczyło ponad 100 lekarzy. W kolejnym 2010 roku Sympozjum Sekcji Ortopedii Dziecięcej odbyło się w Kielcach zorganizowane przez dr Piotra Zajęca. Wiodącym tematem były postępy w ortopedii i traumatologii dziecięcej. Wygłoszono 51 referatów.

W tej kadencji na wiosek Przewodniczącego prof. Marka Józwiaka utworzono tzw. Szkołę Ortopedii Dziecięcej. Organizacją całego edukacyjnego przedsięwzięcia zajął się prof. Tomasz Kotwicki i prof. Grzegorz Kandzierski. Od 2009 roku odbyły się już cztery edukacyjne spotkania, w których uczestniczyło każdorazowo 25 młodych lekarzy, chcących specjalizować się w leczeniu schorzeń ortopedycznych u dzieci. Podczas tych spotkań przedstawiciele ośrodków prowadzących Kliniki Ortopedii Dziecięcej wygłaszają referaty przedstawiające najnowsze osiągnięcia i własne doświadczenia w leczeniu tych schorzeń u najmłodszych pacjentów. Odbywają się tam również warsztaty umożliwiające zapoznanie się z nowoczesnymi sposobami instrumentacji. Szkoła Ortopedii Dziecięcej, której zajęcia odbywają się w listopadzie w Uniejowie jest cenną inicjatywą edukacyjną w naszej dziedzinie, a dzięki zaangażowaniu prof. Tomasza Kotwickiego uzupełnia trwający zbyt krótko staż z ortopedii dziecięcej, w trakcie specjalizacji i cieszy się ciągle rosnącym zainteresowaniem. Podczas jednego z zebrań Zarządu w roku 2010 prof. Sławomir Snela zaproponował utworzenie medalu im. Profesora Wośko, który byłby przyznawany zasłużonym członkom Sekcji Ortopedii Dziecięcej – inicjatywa ta spotkała się

z ogólnym poparciem. Inicjator opracował regulamin przyznawania medalu oraz załatwił wykonanie pierwszych 10 egzemplarzy – przez węgierskiego rzeźbiarza Lajosa Cseri.

Od roku 2011 przewodnictwo Sekcji objął prof. Sławomir Snela ze swoimi współpracownikami z Lublina: sekretarzem – dr Bogusławem Rydzakiem i skarbnikiem – Ryszardem Bielakiem. Kolejne XXI Sympozjum odbyło się na zamku Ryn zorganizowane przez dr Dariusza Kossakowskiego wraz z zespołem z Olsztyna. Głównymi tematami spotkania było leczenie zachowawcze i operacyjne skolioz i urazy miednicy. Poza uczestnikami swoimi doświadczeniami podzielili się zaproszeni wykładowcy: prof. Zarzycki, prof. Ghanem, dr Hutchinson, dr Mirovsky, dr Gaensslen. Podczas tego spotkania w podniosłym nastroju wręczono po raz pierwszy medale imienia Profesora Wośko, otrzymali je zasłużeni dla rozwoju Ortopedii Dziecięcej profesorowie: Tomasz Karski, Jan Królewski, Witold Marciniak i dr Mieczysław Baryluk.

Tematami głównymi XXII Sympozjum w 2012 roku było zmiany guzopodobne narządu ruchu u dzieci i artroskopia stawu kolanowego. Zaproszeni wykładowcy to prof. Bekiesińska-Figatowska, prof. Godziński, prof. Perek, prof. Woźniak, prof. Dennis Roy.

Medal im. Profesora Wośko otrzymał dr Jakub Falflik. Wygłoszono 39 prac. Spotkanie odbyło się tuż przed rozpoczynającym się w Polsce Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej, dlatego zostało zorganizowane przez dr Magdalenę Daniel w Siedlcach w sportowej atmosferze – łącznie z meczem uczestników i pracowników miejscowego szpitala.

W dniu 17 maja 2012 odszedł na „wieczny dyżur” jeden z założycieli i zasłużony dla naszej sekcji profesor dr hab. med. Jan Królewski, były kierownik Kliniki Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej w Szczecinie.

Odbyła się też w trakcie tej kadencji III i IV edycja Szkoły Ortopedii Dziecięcej w Uniejowie, a prof. Daniel Zarzycki podczas Jubileuszu 40 lecia pracy zawodowej w październiku 2012 r. w Zakopanem otrzymał również medal im. Profesora Wośko.

W styczniu 2013 roku w pokrytych śniegiem Międzyzdrojach po przekazaniu dokumentów rozpoczął działalność nowy Zarząd Sekcji na lata 2013-2014 w następującym składzie: Przewodniczący – prof. Maciej

Kołban, vice przewodniczący – prof. Andrzej Grzegorzewski, sekretarz – dr Aleksander Szwed, członkami są dr Szymon Pietrzak i dr Barbara Jasiewicz. Komitet Naukowy Sekcji stanowią profesorowie: Andrzej Gregosiewicz, Marek Napiontek i Marek Synder. Kolejne XXII Sympozjum Sekcji w dniach 24-24 maja 2013 r. organizu-

je ośrodek w Katowicach pod przewodnictwem dr Ryszarda Tomaszewskiego a kolejne medale otrzymają profesorowie Andrzej Gregosiewicz i Marek Synder. Wierze, że kolejne lata będą podobnie jak poprzednie, dalszym ciągłym rozwojem Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOi Tr.